

Список використаних джерел

1. Полтавець В. Інноваційні проекти мистецько-культурних програм Франції / Володимир Полтавець // Мистецтво та освіта. – 2005. – № 1. – С. 21 – 22.
2. Кравченко Л. М. Європейський досвід формування художньо – естетичної компетентності особистості / Л. М. Кравченко, О. М. Моевська // Мистецтво та освіта. – 2017. – № 8. – С. 6 – 10.
3. Левченко Т. І. Розвиток освіти та особистості в різних педагогічних системах / Т. І. Левченко // Початкова школа. – 2011. – № 9. – С. 52 – 54.

УДК: 378.011.3 – 051: 37. 06

ТОМАШЕВСЬКА М.О.
Мукачівський державний університет, Україна

КОМПОНЕНТИ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ВЗАЄМОДІЇ

Актуальність професійної підготовки набуває важливого значення, оскільки вона має бути спрямована на формування особистості, яка володіє не тільки системою спеціальних знань та професійних дій, а й вирізняється володінням професійно важливих компетентностей, відповідним рівнем кваліфікації з урахуванням світових і європейських стандартів якості при збереженні національних здобутків і пріоритетів, а також здатної до плідної викладацької діяльності.

Проблемою готовності до професійної діяльності займалося не одне покоління науковців. Серед них педагоги-класики: В. Сухомлинський, Я. Коменський, А. Макаренко, К. Ушинський, С. Шацький та ін., педагоги-теоретики та практики – Л. Долинська, Л. Кондрашова, В. Крутецький, М. Левченко, С. Максименко, В. Моляко та ін.

Значний внесок у розробку теорії та структури педагогічної готовності до діяльності було зроблено О. Абдулліною, Н. Кузьміною, Ф. Гоноболіним, В. Сластьоніним, О. Морозом.

Зокрема, О. Яковлева готовність до професійної взаємодії висвітлює як єдність компонентів: когнітивного (спрямованість на взаємодію, система знань про професійну взаємодію, її ефективну організацію), поведінкового (володіння комунікативними і організаторськими вміннями у взаємодії і рефлексивні вміння) й емоційного (володіння емпатією, емоційно ціннісним ставленням до студента, взаємодії з ним, здатністю до глибокого проникнення в суб'єктивний світ інших, адаптацією суб'єктивного сприйняття до сприйняття іншої людини з метою досягнення більшого розуміння) [1].

На наш погляд, готовність до професійної діяльності включає комплекс психічного, активно-дієвого стану особистості, систему інтегрованих властивостей, визначає стан відносної завершеності процесу підготовки до самостійного виконання професійної діяльності.

Зміст професійної готовності майбутніх педагогів до професійної взаємодії включає в себе такі компоненти: мотиваційний, когнітивно-комунікативний, професійно-рефлексивний.

Варто зазначити, що лише у сукупності дані компоненти можуть забезпечити високий рівень готовності майбутніх викладачів до професійної взаємодії як чинник підвищення якості навчання у ЗВО.

Мотиваційний компонент визначає професійно-педагогічну спрямованість особистості й утворює основу для реалізації інших її структурних компонентів. Його зміст включає наявність потреби у прояві своєї особистості у професії викладача, глибоку усвідомленість суспільної значущості обраної професії та бажання досягти результативності, інтерес до діяльності саме викладача ЗВО.

Важливими аспектами мотиваційного компонента виступають: інтерес до професії, задоволеність своїм вибором, установки на оволодіння професією (орієнтація на роботу в системі освіти, установка на науково-дослідницьку роботу, на суспільно корисну та організаційно-управлінську діяльність; орієнтація на себе як на особистість), прагнення до педагогічної інновації у своїй професійній діяльності.

Когнітивно-комунікативний компонент включає в себе сформованість знань, умінь, навичок щодо науково-пошукової та професійно-педагогічної діяльності, розвиток аналітичного мислення та творчий підхід до справи.

Нами виокремлено такі компоненти готовності до професійної взаємодії викладача і студента:

1) характеризує знання форм, видів, засобів і способів комунікації, її ролі в педагогічній професійній діяльності; вміння інтерпретувати інформацію і використовувати її різні види, що дозволяє ефективно здійснювати професійну комунікацію і досягати поставленої мети, тобто вирішувати професійні завдання;

2) включає вміння ясно і чітко висловлювати думки, переконувати, аргументувати, висловлювати судження, передавати раціональну і емоційну інформацію, вміння використовувати сучасні інформаційно-комунікативні технології навчання;

3) зумовлена новими організаційно-педагогічними умовами навчання у ЗВО, структурою освітнього процесу;

4) забезпечує адекватну взаємодію викладачів і студентів, формування нових якостей міжособистісної взаємодії (вміння вислухати співрозмовника, прояв поваги до співрозмовника, здатність використовувати різні комунікативні засоби в різних ситуаціях).

Відповідно, готовність до професійної взаємодії викладачів і студентів згідно професійно-рефлексивного компоненту проявляється у:

1) у здатності до самоаналізу професійної діяльності;

2) щодо системи «викладач-студент-магістрант» для досягнення позитивної та результативної професійної взаємодії між ними;

3) рефлексивний компонент є основою розвитку професійних рефлексивних якостей (ініціативність, спрямованість на співпрацю (взаємодію), самооцінка, самопізнання, самоконтроль).

Таким чином, сформованість взаємопов'язаних компонентів готовності майбутніх викладачів педагогічних дисциплін до професійної взаємодії і визначає успішність підвищення якості освітнього процесу у закладах вищої освіти.

Список використаних джерел

1. Яковлева Е. В. Формирование у будущих учителей начальных классов готовности к взаимодействию с родителями обучающихся // Современные проблемы науки и образования. / Е. В. Яковлева – 2015. – № 4.; URL: <http://www.scienceeducation.ru/ru/article/view?id=20656> (дата обращения: 14.12.2015).

УДК 373:37.011.3-051(477)

ТОМИШИНЕЦЬ Н.М.,
ВОШКОВЦЬ А.І.,
ЛАЛАК Н.В.

Мукачівський державний університет, Україна

НОВА УКРАЇНЬСЬКА ШКОЛА: ПЕДАГОГІЧНА СВОБОДА ВЧИТЕЛЯ

В Концепції Нової української школи зазначено, що сучасні заклади загальної середньої освіти потребують нового вчителя, який може стати агентом змін. «Школа українська буде успішна, якщо до неї прийде успішний учитель. Він – успішний вчитель та фахівець – вирішить дуже багато питань щодо якості викладання, обсягу домашніх завдань, комунікації з дітьми та адміністрацією школи. До дітей має прийти людина-лідер, яка може вести за собою, яка любить свій предмет, яка його фахово викладає» [1].

Нові цілі української школи потребують, насамперед, модернізації змісту освіти. Це вимагає створення принципово нових стандартів початкової і загальної середньої освіти, що ґрунтуються на особистісно орієнтованому і компетентнісному підходах до навчання, враховують вікові особливості фізичного, розумового і психічного розвитку дитини на кожному з рівнів освіти, орієнтуються на здобуття школярами умінь і навичок, необхідних сучасній людині для успішної самореалізації в професійній діяльності, особистому житті, громадській активності.

В контексті цих змін, творчому та відповідальному сучасному педагогу, який постійно працює над собою, надається академічна свобода. Учитель може готувати власні авторські навчальні програми, власноруч обирати підручники, методи, стратегії, способи і засоби навчання, активно виражати власну фахову думку. У зв'язку з цим варто наголосити про нову роль педагога – це не просто наставник та джерело знань, а фасилітатор і модератор в індивідуальній освітній траєкторії дитини.

Згідно нового професійного стандарту вчителя початкових класів, сучасний педагог виконує наступні функції:

1. Планування і здійснення освітнього процесу;
2. Забезпечення і підтримка навчання, виховання і розвитку учнів в освітньому середовищі та родині;
3. Створення освітнього середовища;
4. Рефлексія та професійний саморозвиток;
5. Проведення педагогічних досліджень;
6. Надання методичної допомоги колегам з питань навчання, розвитку, виховання й соціалізації учнів початкових класів закладу загальної середньої освіти;

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>